

Sygn. akt VP 151/19 Pm

WYROK W IMIENIU RZECZYPOSPOLITEJ POLSKIEJ

19 lutego 2020 roku

Sąd Rejonowy / Okręgowy w Rybniku V Wydział

Sąd Pracy i Ubezpieczeń Społecznych

w składzie:

Przewodniczący: Sędzia Wiesław Jakubiec

Sędziowie

Ławnicy: -/-

Protokolant: sekr. sądowy Izabela Niedobecka-Kępa

przy udziale ./.

po rozpoznaniu 19 lutego 2020 roku w Rybniku

sprawy z powództwa L. G.

przeciwko D. S. (1)

o zapłatę

1. oddała powództwo,
2. zasądza od powoda na rzecz pozwanego kwotę 900 zł (dziewięćset złotych) tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.

Sygn. akt V P 151/19 Pm

UZASADNIENIE

19 kwietnia 2019 roku powód L. G. wniósł przeciwko D. S. (1) pozew o zapłatę kwoty 2 327,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie od dnia wniesienia pozwu do dnia zapłaty. Nadto, wniósł o zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, iż opłacił składki na ubezpieczenie społeczne również w części, która powinna być finansowana przez pracownika-pozwanego. Zdaniem powoda, w związku z wykonaniem obowiązku zapłaty przedmiotowych składek pozwany pozostaje bezpodstawnie wzbogacony. Pozwany dodał, że zapłacone przez niego składki wciąż stanowią nienależne przysporzenie m.in. dlatego, że w przyszłości będą decydować o wysokości świadczenia będącego efektem opłacenia składki na ubezpieczenie społeczne. Pozwany podkreślił, iż wezwał powoda do dobrowolnego uiszczenia należności, jednak ten nie odebrał pisma.

W odpowiedzi na odwołanie pozwany wniósł o oddalenie powództwa w całości oraz o zwrot kosztów procesu. W uzasadnieniu wskazał, iż to na powodzie jako pracodawcy i równocześnie płatku składek ciążyły wszelkie obowiązki dotyczące prawidłowego obliczenia, rozliczania, opłacania należnych za pracownika składek, a także potrącenia z ewentualnych dochodów pracownika tych ich części, które powinny być przez niego finansowane. Dodatkowo

pozwany zaznaczył, że powód nie wykazał, by pozwany bez podstawy prawnej uzyskał jakąkolwiek korzyść majątkową kosztem jego osoby i w konsekwencji nie wykazał zasadności ani wysokości dochodzonego roszczenia.

Sąd ustalił co następuje:

Pierwotnie w okresie od 20 maja 2013 roku do 23 sierpnia 2013 roku powoda L. G. prowadzącego działalność gospodarczą (...) oraz pozwanego D. S. (1) łączył szereg umów cywilnoprawnych w tym umów o dzieło oraz umów zlecenia. W ww. okresie powód przez wzgląd na własne korzyści finansowe, nie opłacał pozwanemu składek wynikających z ustawy o ubezpieczeniach społecznych. Powyższe doprowadziło do tego, że w czerwcu 2013 roku pozwany mimo grypy wykonywał powierzone mu obowiązki na rzecz powoda, gdyż z uwagi na nieopłacone przez powoda składki, nie mógł umówić się na wizytę w ramach NFZ ani skorzystać z zasiłku chorobowego. W 2014 roku pozwany przeszedł operację przepukliny. Z tytułu niezdolności do pracy miał prawo do zasiłku chorobowego, który został wyliczony w oparciu o najniższe krajowe wynagrodzenie, a nie w oparciu o przeciętny miesięczny przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy. Pozwany nie mógł korzystać z wizyt u dentysty na NFZ.

Po kontroli ZUS, łączące strony umowy o dzieło zostały zastąpione przez umowami zlecenia. 12 kwietnia 2016 roku powód (dłużnik) zawarł z Zakładem Ubezpieczeń Społecznych Oddział w R. Inspektorat w W. (wierzyciel) umowę o nr (...) dotyczącą rozłożenia na raty należności z tytułu składek na ubezpieczenie. Powód opłacił składki ubezpieczenia m.in. za pozwanego jako zleceniodawca.

Pozwany wystąpił do tutejszego Sadu z pozwem przeciwko powodowi o ustalenie istnienia stosunku pracy i innych roszczeń. W sprawie o sygn. akt V P 177/16 Sąd Rejonowy w Rybniku V Wydział Pracy i Ubezpieczeń Społecznych 13 września 2018 roku wydał wyrok w którym ustalił m.in. że D. S. (1) łączył z L. G. stosunek pracy oraz zasądził od L. G. na rzecz D. S. (1) kwotę 19 992,95 zł tytułem diet. Wyrokiem z 10 stycznia 2019 roku Sąd Okręgowy w Gliwicach Ośrodek Zamiejscowy w Rybniku Wydział IX Pracy i Ubezpieczeń Społecznych w sprawie o sygn. akt IX Pa 81/18 oddalił apelację wniesioną przez L. G.. W toku ww. postępowań L. G. konsekwentnie twierdził, iż nie łączył go w rzeczonym okresie z D. S. (1) stosunek pracy, lecz umowy cywilnoprawne.

Podczas trwania postępowania m.in. o ustalenie istnienia stosunku pracy i diety, D. S. (1) nie miał podstaw do rozszerzenia powództwa, gdyż L. G. nie podnosił wtedy, iż opłacał składki w części która powinna być finansowane przez D. S. (1). Postawa roszczeniowa powoda pojawiła się po oddaleniu jego apelacji od wyroku Sądu Rejonowego z 13 września 2018 roku.

Pismem z 22 marca 2019 roku powód podjął próbę wezwania pozwanego do zapłaty kwoty 2 327,13 zł wraz z ustawowymi odsetkami za opóźnienie tytułem sumy uiszczonych przez pracodawcę składek na ubezpieczenie w części, która powinna być finansowana przez pracownika. Wezwanie nie zostało odebrane przez powoda z uwagi na to, że zostało wysłane na nieprawidłowy adres (ul. (...) w W.) Zmiana adresu powoda (ul. (...) w W.) była zgłaszana podczas postępowania pomiędzy stronami o ustalenie istnienia stosunku pracy i innych roszczeń.

Dowód: umowy o dzieło k. 11-21, wyrok Sądu Rejonowego w Rybniku z 13.09.2018r. k.22, wyrok Sądu Okręgowego w Gliwicach OZ w Rybniku z 10.01.2019r. k. 23-24, podsumowanie wypłat i listy płac k.25-68, potwierdzenia przelewów k.69-79, pismo z ZUS z 2.12.2016r. k.80, umowa powoda z ZUS nr (...) wraz z zał. k.81-89, wezwanie do zapłaty wraz potwierdzeniem nadania k.90-91, przesłuchanie powoda k.129-130, przesłuchanie pozwanego k.130-131

Powyższy stan faktyczny Sąd ustalił w oparciu o zgromadzony w sprawie materiał dowodowy w postaci w/w dokumentów, które Sąd uznał za wiarygodne, wzajemnie ze sobą korelujące i rzeczowe, a także w oparciu o dowód z przesłuchania stron, które wraz z dowodami z dokumentów tworzyły spójny i logiczny obraz przedstawiający stan faktyczny sprawy. Przy czym Sąd dał wiarę dowodowi z przesłuchania powoda jedynie w zakresie w jakim nie był on sprzeczny z pozostałym zebrany w sprawie materiałem dowodowym.

Sąd zważył co następuje:

Powództwo nie zasługuje na uwzględnienie.

Jak stanowi przepis art. 405 k.c. kto bez podstawy prawnej uzyskał korzyść majątkową kosztem innej osoby, zobowiązany jest do wydania korzyści w naturze, a gdyby to nie było możliwe, do zwrotu jej wartości.

Zgodnie z treścią art. 409 k.c. obowiązek wydania korzyści lub zwrotu jej wartości wygasa, jeżeli ten, kto korzyść uzyskał, zużył ją lub utracił w taki sposób, że nie jest już wzbogacony, chyba że wyzbywając się korzyści lub zużywając ją powinien był liczyć się z obowiązkiem zwrotu.

W myśl art. 410 k.c. przepisy artykułów poprzedzających stosuje się w szczególności do świadczenia nienależnego (§ 1). Świadczenie natomiast jest nienależne, jeżeli ten, kto je spełnił, nie był w ogóle zobowiązany lub nie był zobowiązany względem osoby, której świadczył, albo jeżeli podstawa świadczenia odpadła lub zamierzony cel świadczenia nie został osiągnięty, albo jeżeli czynność prawna zobowiązująca do świadczenia była nieważna i nie stała się ważna po spełnieniu świadczenia (§ 2).

Zgodnie z treścią art. 411 pkt 2 k.c. nie można żądać zwrotu świadczenia jeżeli spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego

W pierwszej kolejności Sąd wskazuje, iż powód nie wykazał, by pozwany bez podstawy prawnej uzyskał jakąkolwiek korzyść majątkową kosztem jego osoby, a w konsekwencji nie wykazał zasadności ani wysokości dochodzonego roszczenia. Powód nie udowodnił, by po upływie 6 lat od chwili w której pozwany świadczył pracę na rzecz powoda istniał po stronie pozwanego jakikolwiek stan wzbogacenia. O ile powód rzeczywiście pokrył część składek w zastępstwie pozwanego na rzecz ZUS, to uczynił to na własne ryzyko, w okresie w którym strony zakończyły już współpracę, zanim zapadł prawomocny wyrok ustalający stosunek pracy pomiędzy stronami w okresie od 20 maja 2013 roku do 23 sierpnia 2013 roku. Zatem, skoro powód opłacił składki w 2016 roku jako zleceniodawca, a stosunek pracy został ustalony dopiero po uprawomocnieniu się wyroku Sądu Rejonowego, to należy przyjąć, że zarówno powód jak pozwany w okresie gdy opłacane zostały składki nie mieli świadomości, iż może być świadczenie nienależne. Wobec tego należy uznać, iż spełnienie świadczenia czyni zadość zasadom współżycia społecznego, a w konsekwencji nie można żądać ich zwrotu. Sąd podkreśla również, iż już na etapie postępowania między tymi samymi stronami m.in. o ustalenie istnienia stosunku pracy, powód mógł podnieść, że w przypadku uwzględnienia powództwa opłacił składki w zbyt dużej części, co byłoby podstawą do ewentualnego rozszerzenia powództwa przez pozwanego. Powód tego nie uczynił i jednocześnie konsekwentnie twierdził, że łączyły go D. S. (2) jedynie umowy cywilnoprawne. Podstawa roszczenia powoda pojawiła się dopiero po oddaleniu jego apelacji od wyroku Sądu Rejonowego z 13 września 2018 roku. W ocenie Sądu, wytaczanie powództwo z zemsty (z powodu poczucia niesprawiedliwości w związku z zapadłym prawomocnym wyrokiem w innym postępowaniu) jest zachowaniem co najmniej niepożądanym i nie zasługującym na aprobatę w świetle zasad współżycia społecznego, w szczególności mając na uwadze charakter świadczenia które powód nadpłacił. Sąd zwraca również uwagę, iż powód dokonał zmiany łączących go z pozwanym umów oraz opłacił składki dopiero po kontroli ZUS. Powód nie wykazał szczegółowo (konkretnie jaką kwotę i z jakiego tytułu), że faktycznie nadpłacił za powoda składki. Zauważyć przy tym należy, że zapłata składek przez powoda nastąpiła de facto po ustawowym terminie i wywołała negatywne konsekwencje u pozwanego. Z racji nieuiszczonych składek, powód m.in. nie mógł w czerwcu 2013 roku skorzystać z opieki lekarzy NFZ (w tym dentysty) ani pobrać zasiłku chorobowego. Nadto, w 2014 roku powód był niezdolny do pracy z powodu przebytej operacji przepukliny i pobierał zasiłek chorobowy wliczony w oparciu o najniższe krajowe wynagrodzenie, a nie w oparciu o przeciętny miesięczny przychód za okres 12 miesięcy kalendarzowych poprzedzających miesiąc, w którym powstała niezdolność do pracy.

Na marginesie wskazać należy, iż nawet hipotetycznie przyjąć, że obowiązek zwrotu nadpłaconych za pozwanego składek na ubezpieczenie nie wygasł, to powództwo jako przedwczesne również podlegałoby oddaleniu. Obowiązek zwrotu nienależnego świadczenia zalicza się do tzw. zobowiązań bezterminowych, o których mowa w art. 455 kc, to jest takich, w których termin spełnienia świadczenia nie jest oznaczony ani nie wynika z właściwości zobowiązania (zob. uchwała Sądu Najwyższego z dnia 6 marca 1991r., sygn. III CZP 2/91). Jak stanowi art. 455 kc, przy zobowiązaniach bezterminowych, wymagalność, a więc stan, w którym wierzyciel ma prawną możliwość żądania zaspokojenia

przysługującej mu wierzytelności, powstaje z dniem wezwania przez wierzyciela dłużnika do zapłaty. Postępowanie dowodowe wykazało, iż wezwanie do zapłaty nie zostało pozwanemu skutecznie doręczone z powodu błędnego adresu odbiorcy. W trakcie innego toczącego się postępowania pomiędzy tymi samymi stronami była sygnalizowana zmiana adresu D. S. (1). Wobec tego należy przyjąć, iż powód miał sposobność zapoznania się z aktualnym adres pozwanego, a w konsekwencji wysłania do niego wezwania na właściwy adres.

Mając na uwadze powyższe rozważania faktycznie i prawne, Sąd na podstawie przywołanych przepisów w pkt 1 wyroku oddalił powództwo.

Na podstawie art. 98 § 1 k.p.c. i § 2 pkt 3 Rozporządzenia Ministra Sprawiedliwości w sprawie opłaty za czynności adwokacie z dnia 22 października 2015 roku (Dz. U. z 2015r. poz. 18000 w brzmieniu obowiązującym w dacie wszczęcia postępowania, Sąd w pkt 2 wyroku zasądził od powoda na rzecz pozwanego kwotę 900 zł tytułem zwrotu kosztów zastępstwa procesowego.